

Stichting Natuur Instituut
 Postbus 66
 1850 AB Heiloo
 KvK: 37141767
 i: www.natuurinstituut.nl

B202100917

Heiloo, 6 februari 2021

Aan B&W gemeente Heerhugowaard
Aan de gemeenteraad Heerhugowaard

Betreft: Onderhoud EHS-gebied Schoutenbos

Geacht College, Geachte dames en heren,

In Heerhugowaard is veel groen en natuur. Juist in een stedelijke gemeente met flinke omvang vormt een groene omgeving een belangrijk onderdeel van de sociaal maatschappelijke omgeving.

De gemeente Heerhugowaard heeft echter binnen dit vele groen een uniek gebied. Het is een onderdeel van de Ecologische Hoog Structuur van de provincie, oftewel de (p)EHS. Het is binnen de gemeentegrenzen het enige perceel met zo'n hoge status.

Ruim tien jaar heeft het Natuur Instituut zich ingespannen om van een verwaarloosd gebied een hoogwaardig ecologisch terrein te maken en heeft daartoe de biodiversiteit flink gestimuleerd. De samenwerking tussen gemeente en Natuur Instituut is daartoe vastgelegd in een overeenkomst. Voor een overzicht van activiteiten verwijs ik u naar de bijlage.

Wij kunnen ons echter niet aan de indruk onttrekken, dat niet iedereen ecologie en biodiversiteit waardeert en meer pragmatische beheersvormen voorstaat. En we spreken dan ook onze zorgen uit.

Het Natuur Instituut staat ook met beide benen op de grond en werkt met allerlei provincies en gemeentes samen, om –weliswaar met behoud van natuurwaarden- tot het gewenste pragmatische, maar ecologische effect te komen. Daartoe sturen we u graag ter illustratie een overzicht van onze bestuurlijke ondersteuning in Heerhugowaard van de afgelopen jaren.

Onbekend maakt soms onbemind. We zijn daarom verheugd dat een aantal jaren geleden een gemeente-fractie van Heerhugowaard een bezoek aan dit unieke Schoutenbos bracht, om zich te laten rondleiden. We nodigen daartoe ook graag ook B&W en andere gemeente fracties uit om zich verder te laten informeren over de (gewenste) natuurwaarden van deze unieke "Parel van Heerhugowaard". We zien uw reactie dan ook met belangstelling tegemoet.

In het vertrouwen U voldoende te hebben geïnformeerd,

met vriendelijke groeten,

mr. drs. A.M.H. van Riel

voorzitter Natuur Instituut

Bijlagen: Overzicht activiteiten EHS-gebied Schoutenbos
 Overzicht bestuurlijke ondersteuning

Heiloo, 6 februari 2021

**Aan B&W gemeente Heerhugowaard
Aan de gemeenteraad Heerhugowaard**

Betreft: Activiteiten Schoutenbos

Herstel Maaibeheer

Het beëindigen van toepassing van grote machines die mechanische activiteiten uitvoeren, zoals klepelen van de vegetatie. De vegetatie aan de oostzijde is voornamelijk landriet dominant dat door klepelen wordt bevorderd. Doordat het geklepelde maaisel blijft liggen, vormt dit zowel een voedingsbodem voor ongewenste kruiden, alsook een belemmering voor de kieming van gewenste flora.

Het toepassen van ecologisch maaibeheer met één-assige maaibalken en het afruimen van de ondergrond. Afhankelijk van het soortbeheer wordt een fijnmaziger maairitme aangehouden. Door de inzet van kleinere machines ontstaat er hoegenaamd geen ongewenste bodemverdichting. Door het maaisel enige tijd op zogenoemde rillen te laten liggen, bevordert dit de uittreding van insecten.

Broeihopen

Ten behoeve van reptielen (ringslangen) en amfibieën (padden, salamanders) worden er jaarlijks broeihopen gemaakt en gemonitord.

Biodiversiteit Flora

Zaaïen van ecologische oevers met orchidee-mengsel.

Zaaïen van alle bloemrijke graslanden met insecten minnende soorten.

Inbrengen van stinsenplanten in de bospercelen.

Aanplanten van 1500 vogel minnende struiken zoals vogelkers, lijsterbes, hulst, meidoorn, sleedoorn, kardinaalsmuts.

Herstel voormalige Bomenkap

Vlak voor de overname door het NI zijn alle bomen (voornamelijk wilgen) in opdracht van de gemeente bij de grond afgezaagd, zodat er een ongewenste opkomst van boomopslag blijft terugkomen in de ecologische oevers over een afstand van 300 meter. Jaarlijks wordt de ongewenste boomopslag verwijderd.

Bospercelen

Voor een goede ecologie is "staand dood hout" belangrijk in de vorm van afgestorven bomen alsook een minimale hoeveelheid van 25 kuub dood "liggend hout" voor de ontwikkeling van mycoflora, insecten en daarop volgende vogelsoorten. Jaarlijks wordt dit aangevuld, onder andere uit hout afkomstig uit windworp.

Noord-zuid zones

Om meer zonlicht in de bosranden te verkrijgen zijn twee banen met aangetaste bomen verwijderd in de noord-zuidelijke richting hetgeen heeft geleid tot een meer gedifferentieerd bosperceel. Door een combinatie van vellen en lieren is een betere structuur in de bossen ontstaan.

Ijsvogelwanden

Op drie plaatsen is een wand gemaakt voor broedende ijsvogels, die direct vanaf het eerste jaar werd gebruikt. Jaarlijks worden de ijsvogelwanden hersteld voor nieuw gebruik.

Beschoeiing

Daar waar nodig is beschoeiing geplaatst. Om de ecologie te bevorderen is dit gebeurd met behulp van wilgentenen in de vorm van zogenoemde "wiepen" beschoeiingen. Met name wilgentenen beschoeiing verhoogt de biodiversiteit onder water en verbetert daardoor de waterkwaliteit.

Broedplaats bescherming

In het Schoutenbos broeden langdurig: ijsvogels, waterral, boomvalk, karekieten, winterkoninkjes, vinken, roodborsten, boomkruiper, spechten. Om deze plekken beter te beschermen is voor publiek een geleidstrook aangelegd in de vorm van takkenrillen.

Biodiversiteit vogels

In het Schoutenbos zijn vele takkenrillen aangelegd, die voor kleine zoogdieren (mol, egel, muis) een migratieroute vormen. In de takkenrillen broeden vele vogelsoorten zoals: vinken, roodborsten en winterkoninkjes. Jaarlijks worden de takkenrillen hersteld of aangevuld.

Vogelkasten

Om het aantal broedplaatsen voor vogels nog meer te verhogen, zijn broedkasten geplaatst. Jaarlijks wordt de kasten gemonitord en na afloop van de broedperiode schoongemaakt.

Zwerfvuil

Er blijft veel zwerfvuil achter in het Schoutenbos. Variërend van bierblikjes tot heroïnewikkels, en van condooms tot injectie spuiten of weedzakjes. Maandelijks worden vele vuilniszakken gevuld.

Gifmelding en dumping

Jaarlijks wordt er een dumping van hennepeteelt (of van gifdumping) opgeruimd.

Bosrandbeheer

In de bosranden wordt gezorgd dat ver uitgegroeide takken –het zogenoemde ‘overkoken’- wordt teruggezet, zodat er licht op de bodem of kruidenvegetatie kan komen. Juist aan de oostzijde van percelen is dit belangrijk. De opkomende zon is aan de oostzijde de meest geliefde plek voor insecten om onder andere: op te warmen, eitjes af te zetten, of te verpoppen.

Reuzenberenklauwen

Aan het begin van de beheer overname werd het Schoutenbos gedomineerd door ongeveer 20.000 reuzen berenklauwen. Het heeft veel moeite gekost om het Schoutenbos op een veilige wijze toegankelijk te krijgen voor mensen.

Koppeling met de EHS

Op initiatief van het Natuur Instituut is de koppeling met de EHS (kanaal bij de Roskamsluis) tot stand gebracht met behulp van een faunatunnel onder de N242 én een faunatunnel onder de Schoutenbosweg.

Verbraming

Door deposito van onder andere stikstof is in heel Nederland een toename te zien van braamsoorten. Ook in het Schoutenbos is het jaarlijks nodig om de snelgroeiende bramen in te tomen en zonodig met tak en wortel te verwijderen.

Amfibieënpoel

In de poelen wordt veelvuldig gebroed door karekieten. Daartoe blijven ook gedeeltes van rietpercelen in tact. Een gedeelte van het riet wordt aan de zuidzijde van de poelen jaarlijks verwijderd om ruimte te bieden aan padden, kikkers en salamanders om hun eieren af te zetten.

Heiloo, 6 februari 2021

**Aan B&W gemeente Heerhugowaard
Aan de gemeenteraad Heerhugowaard**

Betreft: Voorbeelden Bestuurlijke Ondersteuning

Ecologische Oevers

Op verzoek van B&W Heerhugowaard zijn door het Natuur Instituut (NI) bezwaarschriften van inwoners bestudeerd, zijn informatie-avonden en presentaties voor omwonenden georganiseerd en is ter plaatse van de beoogde oevers een rondleiding en bespreking met bewoners gevoerd. Bij de uitvoering werden naast omwonenden ook scholen en jongeren betrokken.

Ecologische Verbindingen

Voor B&W is een blauwdruk gemaakt van aquatische- en terrestrische hoofdverbindingen in de gemeente Heerhugowaard met 'verbindingen' naar de buitengebieden, de (P)EHS, het NNN-natuurnetwerk, de Blauwe Loper.

Flora inventarisaties

Van de bermen zijn flora inventarisaties gemaakt teneinde een zogenoemde O-opname van de gebieden langs de tangenten vast te leggen.

Oost-tangent

Op verzoek van B&W is een contra-expertise verricht tegen een ecologisch bureau, waarvan de bevindingen de aanleg van de Oost-tangent belemmerde.

Vleermuisinventarisaties

Van geheel Heerhugowaard is een professionele, gebied bedekkende inventarisatie van alle soorten vleermuizen gemaakt en aangeboden aan B&W met passende adviezen voor het beheer.

West tangent

Op verzoek van B&W is een oplossing gevonden voor de fauna obstructie van de transitie van een twee- naar een drie-baans tracé op de West-tangent. Door de sneltrein vaart erin te houden, is het mogelijk geworden om de 4 miljoen euro (provinciale subsidie) te waarborgen.

Tijdelijk Bagger depot

Tegen de aanleg werden meer dan 450 bezwaarschriften ingediend. Op verzoek van B&W hield het NI succesvolle presentaties op informatie-avonden in Zaal Marlène. Voor persisterende twijfelaars zijn geur-excursies georganiseerd naar reeds gerealiseerde baggerdepots.

Komst Hoog Heemraadschap

Op verzoek van B&W voerde het NI ontheffingsvoorwaarden uit teneinde de bouw te bespoedigen.

Komst Ziekenhuis

Op verzoek van B&W voerde het NI een flora- en fauna onderzoek om de aanleg van een fietsbrug over de N242 mogelijk te maken.

Wijkschouwen

In meerdere wijken van Heerhugowaard werden in samenwerking met wijkvereniging en wijkteams projecten geïnitieerd als Mussenprojecten, Zaaizones en Bijenlinten.

Cursussen Ecologisch Beheer

Op verzoek van B&W hebben alle medewerkers van Gemeente werken in twee achtereenvolgende jaren een intensieve cursus Ecologisch Beheer gevolgd, welke door het NI gegeven werd in het leslokaal van de Brandweerkazerne.

Stichting Natuur Instituut
Postbus 66
1850 AB Heiloo
KvK: 37141767
i: www.natuurinstituut.nl

Educatieve activiteiten

Op verzoek van wijkbeheer werden diverse educatieve projecten verzorgd zoals Boomplantdagen en Vogelprojecten

Winterverblijven vleermuizen

Op verzoek van B&W realiseerde NI twee unieke winterverblijven voor vleermuizen nabij waterpartijen in het park van Luna alsook aan de West tangent. Juist omdat elke vleermuis elke nacht ongeveer 3000 muggen eet, is het bevoordelen van vleermuizen in de stedelijke omgeving gewenst.

Historisch hakhoutbos

Op verzoek van B&W heeft NI met bezwaarmakers tegen de kap van het historische bosje aan de Schoutenbosweg een passende oplossing gevonden in de vorm van het toepassen van "ecologisch hakhoutbos". Daarbij werd de toenmalige rozenkweker tegemoet gekomen (geen schaduw op zijn kassen) alsook dat de bomenopstand grotendeels in stand kan blijven (geen kap van bomen)

Presentaties gemeentehuis

Op verzoek van de Burgemeester verzorgde het NI meermalen informatieavonden en presentaties in het gemeentehuis op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid.

De bovenstaande voorbeelden zijn een beperkte greep uit de vele voorbeelden in Heerhugowaard.

Stichting Natuur Instituut
Postbus 66
1850 AB Heiloo
KvK: 37141767
i: www.natuurinstituut.nl

Heiloo, 6 februari 2021

**Aan de gemeente Heerhugowaard
t.a.v. de heer R. Boots**

Betreft: Onderhoud EHS-gebied Schoutenbos

KOPIE

Geachte mijnheer Boots,

Wij ontvingen uw schrijven waarin enkele onjuistheden worden geformuleerd. Daarom sturen wij u een overzicht van onze activiteiten.

Allereerst willen we niet onvermeld laten dat 2020 voor alle betrokkenen een moeilijk werkjaar is geweest. Ook voor het Natuur Instituut zijn de gevolgen van de corona pandemie niet ongemerkt gebleven. Wij werden geconfronteerd met veel verplichte beperkingen, maar moesten in 2020 helaas ook twee overleden medewerkers betreuren.

Desalniettemin hebben we ook in 2020 aan onze overeenkomst-verplichtingen voldaan. Namelijk tenminste het jaarlijks ecologisch maaien van de bloemrijke grasvelden en het uitvoeren van een dunning (van de bosranden). Omdat we ook goede contacten met de burens (kwekers) hebben aan de Schoutenbosweg, wordt er sinds enkele jaren "extra" dus zelfs **drie keer per jaar** ecologisch gemaaid.

Uiteraard gebeurt er veel meer. Om de natuurwaarden daadwerkelijk te verhogen zijn door ons een groot aantal activiteiten verricht, waarvoor we putten uit de meerjarige beheerplannen. Voor deze aanzienlijke hoeveelheid verwijs ik u naar de bijlage (zie bijgaande brief aan B&W en Gemeenteraad van Heerhugowaard)

Jaarlijks bereiken ons verzoeken van uw toezichthouder, de heer Wim Groot, om een aantal extra taken te vervullen in de Schoutenbossen. Deze komen niet voor in de overeenkomst of het ecologisch beheerplan, zoals: overhangende takken of uitvoeren van een schouw. De relatie met de gemeente Heerhugowaard en met name met haar bestuurders is voor het Natuur Instituut altijd bijzonder goed geweest. Daarom geven we dan ook vrijwel altijd coulance halve per omgaande uitvoering aan die extra verzoeken.

Wel moet ons van het hart, dat er –zonder ons medeweten – drie jaar achtereen door de gemeente opdracht is gegeven aan een loonbedrijf om in door ons beheerde terreinen met een zogenaemde klepelmachine te maaien. Na afloop blijft er voor ons ecologisch beheer een onwerkbaar situatie over van een verknoeiende vegetatie. Ook is daardoor de complete flora van orchideeën, die door ons met veel moeite was ontwikkeld, totaal vernietigd. We hopen dit in de toekomst niet meer te ervaren, maar een meer positief uitgedragen attitude ten opzichte van deze unieke ecologische parel in Heerhugowaard.

In het vertrouwen U voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groeten,

mr. drs. A.M.H. van Riel - voorzitter Natuur Instituut

cc: B&W Gemeente Heerhugowaard
Gemeenteraad Heerhugowaard